

פגעי המישטר הנשיאותי שמנסה רבין ל-
הנהיג. יש אפילו המרחיקים לכת, ומתוך
חסר ידיעה ואי הכרת האיש, רואים בו
סוכן-שחול של פרס בחצרו של רבין,
שנועד להשיל לו עצות אחת-אחרת כדי ל-
המעיזו. עברו של יעקב חלפון כפעיל
מרזני ברפ"י לשעבר, הוא עדות מסייעת
ביום.

אחרים, מתומכיו של יצחק רבין, נוטים
אפילו להפריז בכוחו והשפעתו של חלפון.
הם משוכנעים שעל פיו יישק כל דבר
ושדרכו אפשר לשכנע את רבין או ל-
הביא דברים לידעתו.

אין ספק שבהוג מרומבי של יצחק רבין
יש להעביר חלפון מעמד מיוחד. הוא היחיד
שאינו עובד מדינה או פקיד ממשלתי.
לפיכך ידיו ולשונו אינן כבולות כשל
השאר. הוא לא נושא משרה ולא תואר
ומשום כך אינו חייב דבר לאיש. יש
האומרים שהוא גם היחיד בחצרו של רבין
העושה את מלאכתו — מלאכת השאת
העצות — באמונה שלימה.

אף אחד מיועציו של רבין אינו עושה
מה שהוא רוצה לעשות. אומרים יודעי
דבר, היועץ אריק שרון רוצה בעצם להיות
רמטכ"ל. היועץ רחבעם (וגאנדי) זאבי
רוצה בעצם להיות ראש-המוסד. מנכ"ל
משרד ראש-הממשלה והיועץ המדיני עמוס
עירן, רוצה להיות שגריר בארצות-הברית,
ויועץ-העניינים דן פתיר, רוצה להיות
עורך דבר. היחיד שעושה מה שהוא רוצה
לעשות ונהנה מכך הוא יעקב חלפון.

ואפשר לשמוע את נימת הליגלוג על
הצמרת מפי אלה האומרים: "חלפון הוא
עוד האיש הכי רציני בצמרת. הוא היחיד-
שעובד. הוא היחיד התעלומה והמיסתורין
האופפים את דמותו, לא נשאר אלא לשאול
את יעקב חלפון עצמו: מי אתה יעקב
חלפון?

בניגוד להילת הלחשן ויועץ-המיסתורין
שמנסים להדביק לו, יעקב חלפון הוא
איש פתוח, לבבי, כנה וגלוי-לב. הוא
איש שיחה חייכני, שקל להניע אליו וקל
לדובבו.

"זה האופי שלי", הוא אומר, "אני בחיים
שלי לא הצבעתי הצבעה חשאית. מייד
ידעו כולם מה אני חושב ובעד מי אני.
תמיד הייתי פעיל גלוי. אני גם לא יועץ-
סתר. אני בסך הכל ידיד פוליטי של
יצחק רבין.

"מה שיש ביני ובין יצחק רבין זו
אחות-לחמים בחזית הפוליטית. היכרתי
אותו בקרב פוליטי וידידותי-הקרב שלנו
נמשכת עד היום. הדבר היחיד שהוא לא-
נורמאלי ביחסים בינינו זה שאני לא עובד
אצלו. אילו הייתי מסתובב ליד גראלד
פורד או ניססון במילחמת הבחירות שלהם,
הייתי אחרי-כך מקבל איוה מינוי אצלם.
אצל רבין — לא. הוא יודע שאני עצמאי.
"בארץ זה לא מקובל שקיימת ידידות
פוליטית בין איש לאיש. משום כך מפז-

מי שלא רוצה את אריק שרון כרמטכ"ל - יצטרך לקבל אותו כשר-הביטחון

שים כל מינוי הסברים ליחסים שלי עם רבין, מביקים לי כל מינוי תוארים. אבל התוארים לא משפיעים עלי. מבלי לעבוד עמו אני ממשיך את יחסי הקרבה שלי איתו כאלו היינו עוד בתקופת הבחירות. אני איתו. וזהו. אנחנו משוחחים בכל מינוי בעיות פנים. אני מדבר ונותן עצות רק בנושאים שאני מתמצא בהם. מעולם לא דיברתי על נושא איננו מבין בו."

ה נושא שיעקב חלפון מתמצא בו יותר מכל היא העסקנות המפלגתית. למרות שאינו נושא כל תפקיד רשמי מוגדר והוא רק חבר מרכז מיעולת העבודה, נחשב חלפון בן ה-48 לאשף ביטול במיטת בחיים המפלגתיים. יש לו ותק של שלושים שנה כחוסן הזה. בדיוק.

בפברואר 1946, כשהוא נער בן 18, הוא עשה היכרות ראשונה עם מילחמת הבחירות בארץ. כבנו של סוחר בעיר פלגן שבצפון בולגריה, עלה חלפון ב-1941 ל-ארץ. עם עליית-הנוער, הוא נשלח למוסד

החינוכי בכפר מכבי שבמפרץ חיפה. משם גייסו אותו ב-1946 למטה-הבחירות של מפא"י בחיפה. כדי לעזור במילחמת-הבחירות לקונגרס הציוני.

אחרי-כך עבר חלפון להיאחות של גור דוניה ברעננה ומשם נשלח ביוס-כיפור של שנת 1946 לאורים. אחת מ-11 הנקודות שהועלו בנגב בכת-אחת. במילחמת-העצמאות הוא נפצע בכפר ויתקין בחילופי-יריות עם אנשי אלטלנה. שירת אחרי-כך בגדוד הקומנדו 89. בפקודו של משה דיין, שם הגיע לדרגת סרן.

בעודו במדים כבר נטל חלק במילחמת-הבחירות לכנסת הראשונה, הוצב למח"לקה לענייני צבא של מפא"י. ב-1950 ש"תהרר מהצבא ועבר לגור עם הוריו בחו"ל. אבל הוא לא חיפש לעצמו מקצוע. היה ברור לו שהוא נועד לפעילות צי-

אבל ירדתי לשלמה שמיר במפעל הפוספ"טים ואמרתי לו שאני רוצה ג'וב. הוא נתן לי להיות סמנכ"ל המפעל. עבדתי שם והייתי בא לבאר-שבע. שם היכרתי את אשתי. עברתי לגור בבאר-שבע והתמקדתי בפעילות פוליטית לוקאלית. הייתי טיטונאי מכולת. היה לי בית-משפחה לגמלים — היחיד בארץ שהיה מוכר על-ידי משרד-החקלאות. היה לי בית-קלייה לקפה. אחר-כך הייתה לי חברה להשכרת-מכוניות. עכ"שיו אני קבלן.

"אבל את כל זה עשיתי כדי שאוכל לע"סוק בפוליטיקה. אמרתי לעצמי: יענקלה — אתה משכורת לא תקבל מהמפלגה. אם אתה רוצה לעסוק בפוליטיקה — אל תהיה פקיד. תהיה עצמאי. ככה אני לא תלוי באף אחד בפרנסה שלי ואני יכול להגיד לכל אחד ישר בפנים מה אני

יעקב חלפון ואני מיוזרחי החיילים האחרונים בלוח השחמת

בורית. בן-גוריון גישא או את חזון החלור ציות. בפקודתו הקימו את מטה השח"ל — שירות-הלוציאלאומי. יעקב חלפון היה מוכיר המטה. כעבור זמן קצר נערכו ה"בחירות לכנסת השניה. חלפון שחז את שח"ל והתחיל לעסוק בבחירות. היה זה לוי אשכול שמינה אותו כמוכיר מיהלח"ת הבחירות של מפא"י במחוז תל-אביב.

יעקב חלפון הציף או את תל-אביב ב"אותיות אל"ף ענקיות מוארות במנורות ניאון. הייתי שם את האל"פים בלילה ובבוקר הייתי הולך עם לוי אשכול לבדוק אם הם עוד שם. יום בהיר אחד מצלצל אלי ויאמה ארן, שהיה אז מוכיר המפלגה. אני לא רואה אל"פים בעיר! הוא צעק לי בטלפון. הוא היה ממש משוגע לעניין הזה של האל"פים.

"ראיתי שזה לא עסק. לא רציתי עסקות מהמוכיר. ביררתי איפה הוא גר ועקבתי אחריו באיזה מסלול הוא הולך כל בוקר לבית-הברו. למחרת, כל המסלול הזה היה מלא אל"פים. בעיר לא נשארו אל"פים, אבל במסלול בו עבר ויאמה היו המון. הוא צילצל אלי ואמר: חלפון, תהיה לי ברזק! שרגא נצר הוא אבי הרוחני. מתוודה חלפון. ממנו למדתי דבר חשוב אחד. זה היה ביום הראשון שבאתי לעבוד במטה הבחירות בתל-אביב. הלכנו, שרגא נצר, גרשון לוינסון ואני לפגישה בקפה באנו בכיכר דיזנגוף. כשקמנו ללכת אמר לי נצר: חלק תחתום. בקפה לא הכירו אותי. אבל ראו מאיזה שולחן אני בא ונתנו לי לחתום.

"שאלתי אחרי-כך את שרגא נצר: מדוע אמרת לי לחתום? הלוא אותך מכירים שם? והוא ענה לי: בני, אני אף פעם לא חותם. תמיד שאחרים יחתמו. מאז למדתי את הלקח. אני אף פעם לא חותם על כלום."

ה סטאטיסטיקה שלי קובעת, "מי שאחר יעקב חלפון ללא היסוס, שמי שלא שמע לעצות שלי משנת 1963 והלאה, לא הגיע רחוק בפוליטיקה. זה לא מפני שאני גאון או משהו כזה. פשוט יש לי אנטנות פוליטיות מתפתחות מאוד. ב-1963 יצאתי לשיק הארצי. זה היה לקראת הקמת רפ"י. הרגשתי שבן-גוריון שם את עינו על הצעירים והוותיקים לא מבוססים מזה ושיהיה משבר גדול. בתחילת 1965, עוד לפני הפילוג, הפילוג כבר היה עובדה בשבילי. שכרתי שני חדרים בבאר-שבע בשביל המיעוט במפא"י חודשיים לפני הוועידה המפורסמת בה קרה הפילוג. אינני

ב-1953 ח? המיפנה בחייו של חל-פון. דויד בן-גוריון נטש את ראי שותי-הממשלה וירד לשדה-הבוקר. בא אלי אז ויאמה ארן. מספר חלפון, ואמר לי: לך, סע איתו לשדה-הבוקר, אמרתי לויאמה: אני כבר הייתי בקיבוץ, אתה עוד לא היית. לשדה-הבוקר לא נסעתי

איש פילוגים. אבל או הגעתי למסקנה שצריך לחתוך. "בבחירות קיבלנו עשרה מנדטים ואז ידעתי שזוהו הענין נגמר. צריך עכשיו להתחיל לחזור למפא"י. כתבתי לי מאמר בהארץ מדוע צריכה רפ"י לחזור למפא"י. ביגוי אמר לי או שהוא מקוה שאני אחזור לבד. אמרתי לו: רבים יחזרו. ניסיתי לדבר על ליבו שיפרק את רפ"י. הוא לא רצה לשמוע. הלכתי לראובן ברקת. הלכתי לשרגא נצר. הלכתי לאשכול. ביקשתי ש-יעזור לי. הבנתי שאני לבד לא אשכנע את בן-גוריון לחזור. נסעתי לאלמוני ואמרתי לו: אתה מוכרת לתת יד? "אלמוני נסע ארבע פעמים לשדה-הבוקר כדי לבקש מבן-גוריון לחזור. ומה בן-גוריון אמר לו? — אתה מדבר כמו חל-פון! הוא אמר.

"אבל בסוף חזרנו למפא"י ואני הייתי בין אלה שחזרו את החזרה. בכל הכנסים של רפ"י אחרי-כך הסתכלו עלי בגלל זה עקום. תמיד אני הייתי הבוגד. יום אחד התרגזתי ואמר להם: בגלל זה שחזרנו למפא"י כל אחד מכם נוסע עכשיו במכונית עם שתי אנטנות. היחיד שממשיך ללכת ברגל זה אני. בגלל זה אתם כועסים עלי."

"אני הייתי זה שאמר לבן-גוריון: אתה קורבן של חבריך. הוא אמר לי או: אתה טועה. ההנחה שלך אינה נכונה. אבל מאוחר יותר, באחת ההליכות שהלכנו יחד ברגל בשדה-הבוקר הוא אמר לי: עליך אי-אפשר לכעוס. האמת שלך תמיד יוצאת בסוף לאור."

"זהו. או מ-1963 אני מטפח את יחסי עם אנשי הצמרת. במשך השנים למדתי שהמושג של 'ידידות-קרוב' הוא הרבה יותר מוחשי בפוליטיקה. בתקופת מערכות בח"ר, מאשר במקום אחר. הידידות שאתה יוצר עם אנשים בתקופות של בחירות זוהי ידידות של אמת."

ע לילות חלפון במרוצת השנים ש"חלפו מאו, יכולות למלא כרכים רבים. אפשר להרכיב מהם גם מורה-דרך לנבכי העסקנות המיפלגתית בישראל. אבל כל מה שעשה בעשרים ושמונה שנים כאילו נועד רק להכשיר אותו לפעילות בשנתיים האחרונות. אלה היו השנים האמיתיות של חלפון.

"עוד שנה וחצי לפני מילחמת יום-הכיפורים, הוא מספר, "ביקרתי אצל אריק שרון בפקודת-הדרום. עד אז הכרתי אותו רק מתמונות. ראיתי את היהודי. הוא עשה עלי רושם כביר. אמרתי לעצמי: זה יהודי שאפשר לגנוב עמו סוסים. התידדנו. שמעתי שיהודי הזה היה על הבנקט עוד בתקופת מילחמת ששת-הימים. רצה כבר או ללכת לפוליטיקה. אבל אשכול, שגם לו היו אנטנות פוליטיות מפותחות, נתן לו את פיקוד-דרום. לקראת סיום תקופת כהונתו בפיקוד, הרגשתי, התהליך עלול לחזור על עצמו והפעם זה יהיה רציני. כי גולדה מאיר איננה לוי אשכול. לגולדה לא הייתה שום תחושה פוליטית. תמיד היא אמרה: שלוש עיתונאים ושני אנשי טל-וויזיה הם עושים את דעת-הקהל. "התחלתי לשוחח עם כל אנשי ההנהגה שאני מכיר. הסברתי להם שברגע שאריק יצא מהצבא מצבנו המיפלגתי יהיה רע. אבל לא שמעו לי. דחפו את אריק לצאת מהצבא ולהקים את הליכוד. כל מה שניסח

בדקתי את השוק - ולא מצאתי מועמד מתאים יותר מרבין לתפקיד ראש-הממשלה

לעשות אמרו עליו במערך: הוא ייכשל. אני אמרתי: תסמכו עליו! תראו שהוא יצליח! וזה מה שהיה. "גם עכשיו יש כאלה שחושבים שהוא ייכשל. משום כך מונעים ממנו לחזור לצבא ולהיות ממסכ"ל. הם פשוט לא מכיר רים את היהודי. מי שלא רוצה עכשיו את אריק בתור רמטכ"ל — יצטרך לקבל אותו כשר-הביטחון!" אחרי אריק התחיל הרומן של חלפון עם יצחק רבין, שגם אותו לא הכיר אישית עד לפני שנתיים. "היושע רבינוביץ' קרא לי ואמר לי לפני